

Zagreb, 6.3.2017.

Svjetsko brodograđevno tržište – veljača 2017.

Općenito

- U 2013. ugovoreno je ukupno 3.048 brodova, u 2014. ukupno 2.208 brodova, u 2015. ukupno 1.635 brodova, u 2016. ukupno 513 brodova; U 2017. do kraja veljače ugovoren je 81 brod, što je u usporedbi s istim prošlogodišnjim periodom pad od oko 6 %; kako za sada nema naznaka primjetnijeg oporavka tržišta, zamjetan je trend stagniranja nivoa vozarina i cijena novogradnji

- Od 513 ugovorenih brodova u 2016., s 11,6 mil. cGT-a i 28,6 mil. tdw, ukupne vrijednosti 34,2 milijardi USD, najviše brodova ugovorila je Kina - 227 brodova, Kina je također vodeća po količini cGT-a (4,3 milijuna cGT), kao i po vrijednosti ugovorenog brodovlja (7,7 milijardi USD); hrvatska brodogradilišta su u 2016. godini ugovorila 7 plovnih jedinica (trupovi/brodovi) s ukupno 119.760 cGT-a, ukupne vrijednosti oko 249 milijuna USD

- U 2016. od ukupne količine ugovorenog brodovlja, na putničke brodove otpada (u cGT-ima) – 24 %, tankere za sirovu naftu 19 %, brodove za rasuti teret 16 %, kontejnerske brodove 13 %, a offshore brodova tek 5 %. Tijekom cijele 2016. bio je prisutan trend pada potražnje svih veličina i tipova brodova, osim tržišta putničkih brodova i brodova za krstarenja, koje je doživjelo rast veći od 120 %

- Najveći pad ugovorenog brodovlja u 2017. u odnosu na isti period 2016., zabilježen je kod LPG (plinskih) tankera i brodova za prijevoz hladnog tereta (100 %), kontejnerskih brodova (56 %), putničkih brodova (45 %), te brodova za rasuti teret (38 %). Ostali tipovi brodova bilježe rast ugovaranja u rasponu od 4 – 198 %, s tim da je najveći porast kod LNG (plinskih) tankera

Europska Knjiga narudžbi (Veljača 2017.):

Rbr.	Zemlja	tdw	%
1.	Rumunjska	1.100.058	28,74%
2.	Španjolska	724.119	18,92%
3.	Hrvatska	644.248	16,83%
4.	Njemačka	339.011	8,86%
5.	Rusija	277.579	7,25%
6.	Turska	181.006	4,73%
7.	Nizozemska	132.119	3,45%
8.	Italija	110.890	2,90%
9.	Finska	104.875	2,74%
10.	Francuska	95.000	2,48%
11.	Norveška	87.207	2,28%
12.	Poljska	27.164	0,71%
13.	Grčka	2.500	0,07%
14.	Velika Britanija	1.700	0,04%
15.	Portugal	270	0,01%
	UKUPNO	3.827.746	100,00%

Svjetska knjiga narudžbi (Veljača 2017.):

Rbr.	Zemlja	dwt	%
1.	Kina	86.732.546	42,02%
2.	Japan	56.026.806	27,15%
3.	J. Koreja	47.116.105	22,83%
4.	Filipini	5.990.056	2,90%
5.	Brazil	2.255.034	1,09%
6.	Vijetnam	1.595.668	0,77%
7.	Tajvan	1.120.300	0,54%
8.	Rumunjska	1.100.058	0,53%
9.	Španjolska	724.119	0,35%
10.	SAD	645.455	0,31%
11.	Hrvatska	644.248	0,31%
12.	Njemačka	339.011	0,16%
13.	Rusija	277.579	0,13%
14.	Turska	181.006	0,09%
15.	Indonezija	169.572	0,08%
16.	Iran	143.000	0,07%
17.	Nizozemska	132.119	0,06%
18.	Italija	110.890	0,05%
19.	Finska	104.875	0,05%
20.	Bangladeš	100.648	0,05%
21.	Ostalo	882.469	0,43%
	UKUPNO	206.391.564	100,00%
	Europa	3.827.746	1,85%

Iz podataka o aktualnoj Svjetskoj Knjizi narudžbi (mjereno u tonama nosivosti), vodeća svjetska brodograđevna zemlja je Kina s oko 42 % Knjige narudžbi, a slijede je Japan s oko 27 % i J.Koreja s oko 23 %. Cijela europska brodograđevna industrija drži oko 1,9 % Svjetske Knjige narudžbi, dok Hrvatska drži 11. poziciju s 0,31 %.

U europskim razmjerima, Hrvatska drži 3. poziciju s oko 16,8 %.

Zbog velikog pada količine ugovorenog brodovlja u 2016. (u odnosu na 2015.) od oko 70 %, velike brodograđevne zemlje imaju znatnih gubitaka, pa je tako južnokorejska brodograđevna industrija zbog velikih gubitaka (gubitci dosižu skoro 7 USD) pokrenula procese restrukturiranja, japanska brodogradilišta ponovo grade za vlastitu flotu, a neka su i pred zatvaranjem, kineska brodogradilišta se restrukturiraju i svakodnevno odlaze u stečaj. Europska brodogradilišta također imaju problema, pa tako turska brodogradnja trpi velike gubitke (zbog izbjegličke krize), francuska i španjolska brodogradilišta rade smanjenim kapacitetima, hrvatska brodogradilišta su u restrukturiranju; jedino su talijanska i njemačka brodogradilišta u velikom zamahu zbog ugovorenih poslova na gradnji velikih putničkih brodova za krstarenja.

Pred hrvatskim brodogradilištima su veliki izazovi, obzirom na aktualnu lošu situaciju na tržištu i njihovu specifičnu situaciju procesa restrukturiranja (pod nadzorom RH i Europske komisije). S krajem veljače 2017., hrvatska brodogradilišta imaju ugovorenu isporuku plovnih objekata sve do sredine 2019. - 41 plovni objekt, ukupne vrijednosti oko 1,74 milijardi USD.

Brodograđevna tržišta

- U Svjetskoj knjizi narudžbi je ukupno 840 **brodova za rasuti teret**, s oko 76,3 milijuna tdw, što predstavlja 9,5 % aktualne flote brodova za rasuti teret; uočljiv je trend stabilne potražnje na tržištu
- U Svjetskoj knjizi narudžbi je ukupno 828 **tankera**, s oko 70,6 milijuna tdw, što predstavlja oko 10,9 % aktualne flote tankera; uočljiv je trend smanjenja potražnje
- U Svjetskoj knjizi narudžbi je ukupno 408 **kontejnerskih brodova** s oko 35 milijuna tdw, što predstavlja oko 14,3 % aktualne flote kontejnerskih brodova; uočljiv je trend smanjenja potražnje i stagnacije tržišta
- U Svjetskoj knjizi narudžbi je ukupno 99 **LPG tankera** s oko 3,2 milijuna tdw, što predstavlja oko 14 % aktualne flote LPG tankera; uočljiv je trend smanjenja potražnje za ovim brodovima
- U Svjetskoj knjizi narudžbi je ukupno 124 **LNG tankera** s oko 10 milijuna tdw, što predstavlja oko 26,4 % aktualne flote LNG tankera; kod ovih brodova je najveći postotak brodova u Knjizi narudžbi u odnosu na aktualnu flotu, što znači da bi u narednim godinama za ovim brodovima mogla biti smanjena potražnja; uočljiv je trend stabilne potražnje na tržištu
- U svjetskoj knjizi narudžbi je ukupno 387 **offshore** brodova s oko 1,1 milijun tdw, što predstavlja oko 10,2 % aktualne flote offshore brodova; aktivnosti na ugovaranju novih brodova su manje nego u 2016., nastavlja se trend smanjenog ugovaranja iz ranijih godina; u 2016. je zabilježen pad ugovaranja od oko 70 % u odnosu na 2015., odnosno 89 % u odnosu na 2014.; u ovoj godini ugovoreno je 7 brodova, a u cijeloj 2016. godini 51 brod; potražnja za ovim brodovima je i nadalje vrlo slaba zbog niskih cijena sirove nafte i smanjenih aktivnosti na novim istraživanjima i eksploataciji naftnih i plinskih polja
- U svjetskoj floti trgovačkih brodova trenutno ima 59.651 brodova s oko 1.799 milijuna tdw, dok ukupna flota broji 93.762 broda, s oko 1.880 milijuna tdw; ukupna vrijednost svjetske flote brodova je oko 892,4 milijardi USD
- Na **tankerskom** tržištu, **cijene novih brodova** su i nadalje u padu (tromjesečni trend) i to za različite veličine brodova u rasponu od -1,0 do -4,1 % u odnosu na studeni 2016.; najveći pad je zabilježen kod „VLCC“ tankera (320.000 tdw) -4,1 %, a najmanji kod „MR“ tankera (51.000 tdw) -1,0 %
- Na tržištu **LNG i LPG tankera**, **cijene novih brodova za LNG tankere** su u padu u odnosu na studeni 2016. i to za -2,3 %, dok su cijene za **LPG tankere** niže za -2,8 %
- Na tržištu **brodova za rasuti teret**, **cijene novih brodova** su nepromijenjene u odnosu na studeni 2016.
- Na tržištu **kontejnerskih brodova**, **cijene novih brodova** u odnosu na studeni 2016., za kapacitet broda od 13.000 TEU su na istom nivou, dok su za brodove manjeg kapaciteta (2.750 TEU) u padu za -6 %
- Na tržištu specijaliziranih brodova za prijevoz automobila („**Pure Car Carriers**“) kapaciteta 6.000 vozila, cijene novih brodova su u odnosu na studeni 2016. u blagom porastu i to za 0,3 %
- **Clarksonov Index cijena novogradnji** je na nivou 122, a u odnosu na stanje u studenom 2016., došlo je do pada za oko -1,3 %

- **Prosječne cijene brodova za rezališta** su u porastu i obzirom na aktualne trendove odlaska u rezališta sve većeg broj brodova (zbog sve većeg trenda brodova na „mrtvom vezu“), sada se kreću na nivou od oko 350 USD/t za tankere i 330 USD/t za brodove za suhi teret (porast od 21 % za tankere, odnosno 14 % za brodove za rasuti teret u odnosu na kraj 2016.)
- **Prosječne cijene polovnih tankera** u odnosu na veljaču 2016. su u padu i to -22 %, za **brodove za rasuti teret** bilježi se porast od 26 %; za **kontejnerske brodove** u odnosu na kraj 2016., su u porastu za 1 %;
- **Vozarine za tankere za sirovu naftu (jednogodišnji najam)** su u padu u odnosu na studeni 2016. i kreću se oko 27.250 USD/dan za VLCC (310.000 tdw)
- **Vozarine za tankere za naftne proizvode (jednogodišnji najam)** su relativno stabilne u odnosu na studeni 2016. i za Panamax tankere (74.000 tdw) su na nivou oko 12.750 USD/dan, MR Handymax tankere (48.000 tdw) oko 12.500 USD/dan, te za Handysize tankere (37.000 tdw) oko 11.000 USD/dan
- **Vozarine za tankere za kemikalije (jednogodišnji najam)** (veličine 20.000 tdw, tankovi od nehrđajućeg čelika) su stabilne i kreću se na nivou od oko 13.500 USD/dan
- **Vozarine za LPG tankere – jednogodišnji najam** (veličine 84.000 m³) su od kraja 2016. u blažem padu i kreću se na nivou od oko 16.770 USD/dan
- **Vozarine za LNG tankere** (veličine 160.000 m³) su od kraja 2016. u blagom padu i kreću se na nivou od oko 39.000 USD/dan
- **Vozarine za brodove za rasuti teret** su od kolovoza 2016. u porastu i trenutno su na nivou od oko 8.750 USD/dan za Supramax, 9.550 USD/dan za Panamax i 14.250 USD/dan za Capesize
- **Vozarine za kontejnerske brodove** (veličine 1.000 – 4.400 TEU) su stabilne i kreću se ovisno o veličini broda od 4.500 – 6.300 USD/dan; vozarina za kontejnerski brod kapaciteta 2.000 TEU je na nivou od oko 6.000 USD/dan
- **Vozarine za offshore brodove** (područje rada Sjeverno more) su trenutno stabilne, pa su tako za velike AHTS brodove (Anchor handling tug supply vessel) na nivou od oko 16.000 GBP/dan (u 2014. prosjek oko 35.000, u 2015. – 18.000 GBP/dan, a u 2016. – 16.000 GBP/dan), a za velike PSV (Platform supply vessel) na nivou od oko 6.000 GBP/dan (u 2014. prosjek 17.250, u 2015. – 7.600 GBP/dan, a u 2016. 5.900 GBP/dan); ovakav trend niskih cijena direktna je posljedica već duže vrijeme niskih cijena nafte, odnosno posljedično smanjenih potreba za istraživanjem, eksploatacijom i proizvodnjom nafte i plina

Siniša Ostojić, dipl. inž. brodogradnje

Direktor

Hrvatska brodogradnja Jadranbrod d.d.